

VECKOBLADET

Nr 18 i webbform

070525

Multietnisk kulturbal

Inom det multiethnokulturella integrationsfrämjande utvecklingsprojektet MultiEtno*KulturNova Lundensiska kommer ITEK i samarbete med LIFS och andra medverkande personer och grupper att organisera Den II. Multietniska KULTURBALEN i Lund; lördagen den 26 maj, kl. 19.00 - 01.00 i Stadshallen i Lund. Årets Multikulturbal kommer att avsluta den mångkulturella dagen. För mer information gå till <http://www.lund.se/mangfaldsrundan>

Andra fakta om Kulturbalen:

Balorkestern: Sten-Gustens orkester från Lund - en av Lunds mest populära och mest kända musikgrupper.

Mat och dryck: multietniska maträtter & dryck

Inträde: Gratis till alla Lundabor.

Läsning i blandade ämnen

Som gammal materialist måste jag konstatera att alla andra av dagens nyheter blir småttiga av den senaste klimatrapporten: att världens utsläpp av koldioxid just nu ökar med 3,1 procent om året. Med ränta på ränta torde det bli kring 35 procent för hela decenniet. Det finns anledning att än en gång påminna om prognosen från 1980 om att all havs- och inlandsis skulle smälta och få havet att stiga upp till bland annat den just nu hundraårsfirande stadsparken i Lund.

Moralisera mera!

En av de lokala politiker som länge tagit miljö- och klimatfrågan på allvar är Sven-Hugo Mattsson. Det understryks av hans inlägg i förra VB, där det är lätt att hålla med om det mesta.

Men inte allt. Han säger att det gäller att komma åt de stora strukturerna och att man ska vara försiktig med att moralisera över enskilda människors beteende. Och visst är klimatet i eminent grad en strukturfråga. Men jag har två invändningar mot hans resonemang:

1. Prognosen 1980 lyftes fram av kärnkraftsanhängarna inför det årets folkomröstning. Första oljekrisen 1973 hade startat en stor debatt om energi och miljö, och åtminstone sen dess kan ingen normal person som läser tidningar och/eller följer etermedierna påstå sej vara okunnig om riskerna. Man kan naturligtvis välja att strunta i risker och försiktighetsprincip och hoppas att problemen ska lösa sej på något sätt. Men om de inte gör det undkommer man inte sitt individuella ansvar. Att frikänna en sådan individ är att underkänna honom som moraliskt subjekt, skulle filosoferna säga. Därför väljer jag att inte frikänna honom.
2. Just de som drar personliga konsekvenser av sina insikter är mest benägna att försöka påverka de politiska och ekonomiska strukturer som måste förändras för att det inte ska gå åt helvete.

Så kritisera gärna din släkting, vän, arbetskamrat etc. för att han med sitt boende eller körande bidrar till att förstöra vår vackra värld. Det kan exempelvis bli början på många intressanta konversationer under säsongens många utomhuspartyn.

Vänsterpartiet uppfinner hjulet

Det kommer säkert ändå att snackas en hel del klimat på dessa fester. Ämnet ligger i tiden. Så har ju bland annat Fredrik Reinfeldt lanserat sej som klimatvärnare. Och jag säger: underskatta inte den mannen, och spindoktorerna bakom honom! De lyckades vinna ett val på moderaternas image som arbetarparti och har mer än tre år på sej att göra motsvarande grej med klimatet.

Särskilt som man inte har så mycket att kontra med från den nuvarande oppositionen, inklusive miljöpartiet, där här i Lund deras nya ledamot i det kommunala parkeringsbolaget inte vill stoppa det planerade p-huset vid Högevall utan i stället gräva ner det, för dyra pengar. Men jag vill här fästa uppmärksamheten på vänsterpartiet. Som i sin alternativbudget vill avsätta 1,6 miljarder om året till ett fyrrårigt försök med "klimattaxa", det vill säga nolltaxa i kollektivtrafiken. Försöket skulle gälla två län, Örebro och Skåne, och studera om bilister lockades att byta färdstätt och därmed bidra till ett klimatvänligare samhälle. Åter finns det anledning att invända:

1. Vänsterpartiet uppfinner hjulet. Saken har redan prövats, både i Sverige (till exempel Kristinehamn) och utomlands. Den samlade erfarenheten är att kollektivresandet ökar, men att det främst är tidigare cyklister och fotgängare som hoppar på tåget, vilket är betänkligt ur folkhälsosynpunkt. Dessutom blir det mer tonårstök i gratisbussarna. De flesta bilisterna kör däremot som förut. Bilens bekvämlighet är oslagbar.
2. Vi reser för mycket i dagens samhälle, i genomsnitt fem mil per yrkesverksam person och dag. Politiker hejar på detta med tal om regionförstoring. Normen blir mer än timslånga arbetsresor som sliter på individer, familjer och framför allt kvinnor (läs gärna Tora Fribergs olika studier i ämnet). I ett samhälle som måste hushålla med resurserna finns det anledning att använda prismekanismen för att hålla resandet på en rimlig nivå.
3. Förslaget är opportunistiskt. En överföring som den eftersträfvade sker mycket effektivare och billigare genom sanktioner mot bilismen, ekonomiska och andra, men det vågar partiet inte föreslå.

4. För $1,6 \times 4 = 6,4$ miljarder skulle man kunna elektrifiera och återuppta persontrafiken på järnvägen till Nora och Karlskoga (landets största stad utan sådan trafik) och genomföra en rad järnvägssatsningar i Skåne som jag inte ska trötta läsarna med att upprepa.

Förslaget vittnar om hur kunskapen om miljö och klimat har försvagats i vänsterpartiet, vilket förstås är trist i en tid när alla talar om sådant. Valet av försökslän? Peter Pedersen representerar vänsterpartiet för Örebro län och sitter i riksdagens trafikutskott. För Skånes del framstår förslaget som så fegt och obegåvat att man får sina misstankar om vilken v-politiker härifrån som har drivit fram det.

Vereintigt marschieren, vereintigt schlagen

Alternativbudgeten presenterades i senaste numret av vänsterpartiets centrala medlemstidning Vänsterpress, som annars präglades av reportage från förstamajfirandet. Som börjar med Hultsfred. För att Lars Ohly talade där, men att han valde denna lilla ort berodde förstås på att det var ett samarrangemang mellan v, s och LO.

Kunde vi inte ha något liknande i Lund? Det föreslogs nyss av en VB-kronikör och även (i v-Lunds internbulletin) av Olof Holmström.

Tanken är inte ny utan prövades på nittitalet. Strategin gick ut på ett successivt närmande och första steget var att koordinera demonstrationerna så att båda avslutades i folkparken, där deltagarna sen skulle kunna förbrödras. Det startade lovande med gemensamma debatter och dragkamp (som s vann överlägset), men det blev inget andra steg utan i stället ett tillbaka. Entusiasmen var aldrig stor hos socialdemokraterna och den svalnade ytterligare.

Nu är det ett nytt läge genom de nya samverkanssignalerna från Stockholm. Lokalt har s bytt ledning i både partiorganisation och kommunpolitik. Förutsättningarna borde vara bättre, men skillnaderna i politisk kultur får inte underskattas. Ska det bli en gemensam demonstration 2008 måste det nog skickas trevare redan nu.

Här har vi kanske en initiativtagarroll för demokratisk vänster!

Musik från tornet

Paul Hindemith är en av de många tonsättare som har skrivit tornmusik. Att spela blecklåtar från kyrktorn är en fin gammal sed som från Tyskland har brett ut sej till bland annat Sverige. I Lund fanns en stampublik som samlades vid domkyrkan på allhelgonadagens morgon för att lyssna till tornmusiken, som oftast utfördes av en basunkvartett och mest bestod av "gudisar", för att citera en av musikanterna.

Och så ett år uteblev plötsligt musiken, till publikens förvirring och sorg. En framstöt till domkyrkoorganisten fick det irriterade svaret att resurser saknades till sådant.

Men i år hade ihärdiga påtryckningar (främst från universitetsadjunkt Sverker Holmstedt, en gammal vänsterman) gett resultat. Åter klingade tornmusiken, nu från en mässingssextett (ur Corps Callosum), rent och varkert och med ett mer varierat program än förr. Med lite bättre annonsering hade publiken varit större.

Kombinationen av morgonstillhet och framflytande bleckklanger är svåremotståndlig.

Men det var si och så med stillheten. Bussars och bilars buller från motorer och däck dränkte effektivt musiken när de passerade, och kommunens sopmaskin passade på att ta en runda runt kyrkan.

Om domkyrkoorganisten och kommunens kulturchef haft minsta sinne för musik hade sådant givetvis förhindrats.

Gr

En kuplett till

Härmed provas läskretsens tålamod med ännu en politisk kuplett ur Röda Kapellet's aktuella repertoar. Den här gången handlar det om att FRA, Försvarets radioanstalt, vill kolla all Internettrafik som korsar rikets gränser. Det skulle alltså inte bli som vid gammal hederlig telefonavlyssning då det krävs att domstol ger tillstånd utan här skulle all trafik få silas av FRA:s datorer efter behag. Man skulle, förmodas det, sälla ut brev som innehöll vissa nyckelord eller gick till vissa adresser eller spåra webbläsande på olämpliga sajter. Försvarsminister Mikael Odenberg (m) har talat varmt för förslaget. De FRA-anställda vill naturligtvis ha fortsatt jobb i en tid av tekniska och politiska förändringar, det är lätt att förstå. Radio har ersatts av Internet och när det inte längre finns något försvar att serva är det terrorismbekämpning som får stå för försörjningen. Inte oväntat har SÄPO avstyrkt: här skulle en konkurrent kunna ta marknadsandelar i vad man ser som en framtidsbransch.

Då är det så att Internets kommunikation sker enligt kommunikationsprotokollet TCP/IP – det är i själva verket det som definierar Internet. Protokollet (reglerna) använder sig av packet-switching, på svenska paketförmedling, vilket innebär att varje meddelande hackas upp i små bitar som numreras och skickas iväg över nätet. De kan då ta olika vägar och komma fram i ordning, men det gör ingenting, de sätts ihop i rätt ordning igen när de kommer fram. Vilken väg varje paket tar beror på läget på nätet just då. Vidare är det så att mycket trafik man tror bara skulle hålla sig inom Sverige i själva verket tar en sväng över Holland eller Storbritannien eller USA. Handlar det dessutom om brev till eller från e-postadresser som hotmail eller gmail så är det säkert att breven åker utomlands.

Mot en sådan bakgrund var det naturligtvis omöjligt för textförfattaren att inte vända sig till Owe Thörnqvists gamla låt "Ett litet rött paket" som blev ett slagnummer genom Sven-Ingvars version. Prova själv att sjunga texten här, det är inte helt lätt, man får vänta in en del pauser och det är möjligt att man skulle behöva plocka in några stavelser till.

ETT LITET RÖTT PAKET

Ett litet rött paket, det får vi kolla
på nätet ska vi lägga på en rem
din e-post vill vi väldigt gärna sälla
bland små paket ifrån datorn i ditt hem

I tråd och kabel tror vi det kan finnas
så mycket farligt som man inte vet
så bäst att FRA får brev att minnas
vi kan nog leta upp din lilla hemlighet

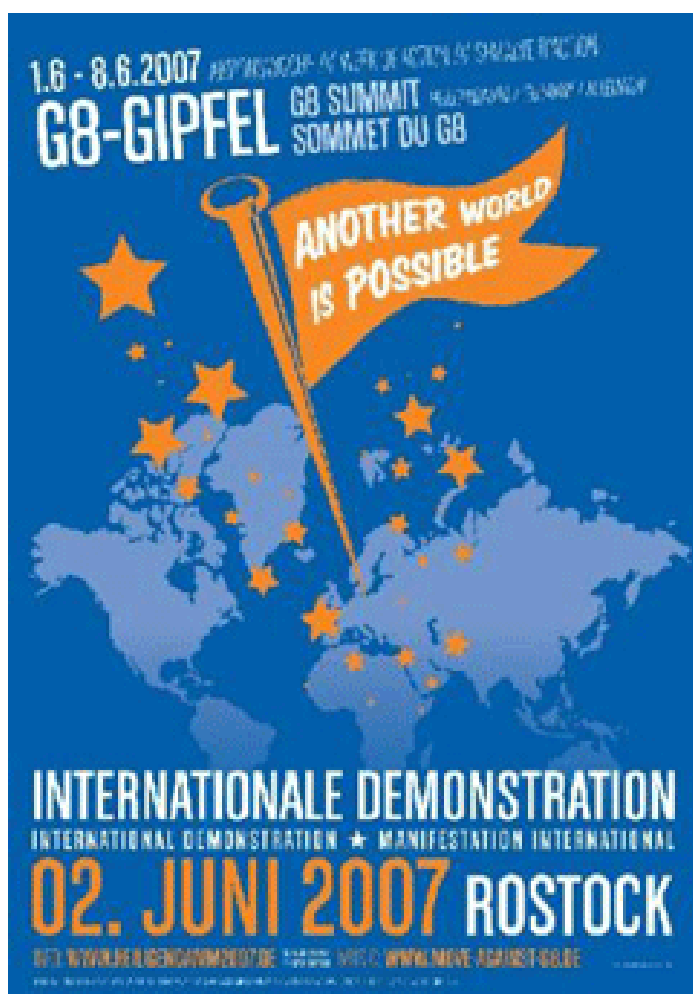
TCP/IP det heter protokollet
som delar upp ditt brev i små paket
men vi kan ändå kolla innehållet
nu blir det riktigt läsa av på Internet

Vi tänker bara på ditt allra bästa
när vi vill läsa alla dina brev
så när du slår dig ned vid datorn nästa
gång så kan du lita på att vi är också med
Lucifer

Alla till Heiligendamm! - Allt du behöver veta för att knäcka G8

Inom kort kommer ledarna för de rikaste industrinationerna att träffas för ett G8-toppmöte i Heiligendamm i norra Tyskland. Där sätts agendan för kapitalets globalisering, som gör de rikare rikare och fattiga fattigare. Vi, som tror på en globalisering underifrån byggd på demokratiska principer och rättvis fördelning av samhällets och jordens resurser, kommer att samlas med kamrater från hela Europa och världen för att visa att G8-ledarnas ickelegitima politik inte accepteras. Från syd till nord, från Prag till Genua, från Göteborg till Tessaloniki har vi visat att en rörelse av rörelser tror på att en annan värld är möjlig. Nu står Heiligendamm nära Rostock på tur för våra krafter. Stoppa G8!

Läs mer på <http://motkraft.net/>

Etanol 6

När jag började studera spannmålsflödena i världen (1) slog det mig att så stora volymer transporterades fram och tillbaka mellan länderna. Som jag nämnt i ett tidigare brev så exporterade Sverige år 2004 600 000 ton vete och importerade samma år 300 000 ton. Och vi exporterade 22 000 ton vete till Storbritannien och importerade 24 000 ton från samma land. En betydande del av världshandeln i spannmål utgörs alltså av utbyten mellan länderna. Förmodligen för att det finns flera olika sorters vete som passar till olika slag av produkter. Bagaren på Annes Konditori – Stortorget säger att han behöver 4-5 olika sorters vetemjöl för sin verksamhet. Och förmodligen odlas inte råvaror till alla dessa sorter i vårt land som för övrigt brukar ses som självförsörjande när det gäller vete. Men en viktig anledning till att dessa byten är så vanliga är nog att transportkostnaderna – ekonomiska och ekologiska – betraktas som försumbara i dessa sammanhang. Om transporterna beskattas kan det kanske leda till en diversifiering av veteodlingarna i Sverige.

Världens jordbrukare producerar omkring 2 miljarder ton spannmål om året. Av de råvaror som är aktuella för produktion av biobränsle saluförs på världsmarknaden 300 miljoner ton vete, 250 miljoner ton sojabönor, 200 miljoner ton majs och 80 miljoner ton ris.

Räcker resurserna?

Stora spannmålsexportörer är USA, Kanada, Australien, Frankrike och Argentina. Brasilien är störst när det gäller sojabönor. Stora spannmålsimportörer är länder i Afrika och kring Medelhavet, Japan, Kina och Sydostasien. Hälften av Sveriges veteexport går t ex sedan många år till Spanien. För Italien med sin stora konsumtion av pasta är veteimporten viktig. För Egypten är den livsavgörande.

Vad händer om de spannmåls- exporterande länderna använder sitt överskott till att producera biobränsle? Det har ju redan påbörjats och nu höjs det röster som anser att det är fel att göra bränsle av mat. Men om det nu är så att den mängd spannmål som produceras i världen, eller framöver kan produceras i världen, räcker både till att föda världens befolkning och till att ersätta en del av de fossila bränslena, så är det väl helt OK. Men frågan är - finns de resurserna?

Det finns studier (2) som visar att potentialen för ökad spannmålsproduktion finns om man tillämpar modern och mycket energiintensiv teknik, som man t ex gör i dag på de stora gårdarna i Västeuropa. Om sådan teknik tillämpas maximalt överallt i världen där man nu bedriver odling, så skulle skördarna kunna mångdubblas. Teoretiskt skulle det då räcka om man odlade spannmål på bara 45% av den odlingsbara arealen i världen för att föda alla. Resterande 55% skulle kunna utnyttjas till odling av bränslegrödor.

Problemen

Det var de goda nyheterna. De dåliga nyheterna är att för att kunna öka skördarna måste man också öka insatserna av bränsle till fordonen för markberedning och transporter och öka insatserna av konstgödsel och bekämpningsmedel – allt med utnyttjande av fossila råvaror. Och inte minst viktigt - man måste öka den konstgjorda bevattningen. Och det i en situation där vattenbristen redan nu är ett av de stora problemen i världen.

Ett besvärande hinder mot ökad spannmålsproduktion i världen är de låga spannmålspriser som orsakats av västvärldens dumpning på världsmarknaden av sina överskott. I länder som inte har råd att subventionera sitt jordbruk blir lönsamheten dålig och därmed också lönerna låga. Arbetskraften på landet söker sig till storstäderna och hoppas på bättre avlönade jobb i industrin. Lyckas det inte kan den informella ekonomiska sektorn i städerna trots sin osäkerhet vara att föredra framför en återgång

till det fattiga livet på landet. På många håll i världen där man skulle kunna få 2-3 skördar om året blir det nu bara en skörd p g a brist på arbetskraft.

Samma studier visar att om vi globalt tillämpar ett jordbruk baserat på låg energiintensitet – enligt principerna för ekologisk odling i dag – då skulle avkastningen per ytenhet bli mycket mindre. Hela den odlingsbara ytan på jorden skulle behövas för livsmedelsproduktion och ingen yta skulle bli över för biobränsle.

En vegetarisk diet kräver mindre än hälften så mycket spannmål som en ordinär diet baserad på animaliska produkter. Tyvärr verkar konsumtionsinriktningen i världen i detta avseende gå i fel riktning.

Om vi ser på spannmålssituationen i världen i dag så ser det inte lovande ut. Under de första åren av detta årtionde har konsumtionen av spannmål i världen varit större än produktionen - alla år utom 2004. Det betyder att vi tär på spannmålslagren i de stora jordbruksländerna. Underskotten beror på att efterfrågan växer snabbare än produktionsökningen. Efterfrågan ökar dels på p g a befolkningstillväxten med 70 miljoner om året dels på att de växande medelklasserna i Kina och Indien går över till en (västlig) diet som är rik på kött, fågel och mejeriprodukter – som kräver stora mängder spannmål. Nästan hälften av all spannmål i världen går i dag till djuruppfödning.

Prisförändringar

Spannmålspriserna på världsmarknaden har stigit under det senaste året - när det gäller majs med nästan 100%. Att den explosiva ökningen av etanoltillverkning med majs som råvara bidragit till denna prisökning är ganska säkert. Om inte spannmålsskördarna i världen ökar oväntat mycket under kommande år kan man vänta sig ytterligare prisökningar.

Vi kanske hamnar i en konkurrenssituation när det gäller spannmål där den ena parten består av 800 miljoner bilägare och växande medelklasser i utvecklingsländerna och den andra parten består av miljarden människor som skall försöka överleva på mindre än en dollar om dagen. Den mängd spannmål som behövs för att producera den mängd etanol som ryms i en enda tank i en stor SUV skulle räcka till att föda en människa ett helt år.

Vetenskapliga framsteg har betytt mycket för att förbättra våra möjligheter att utnyttja naturens gåvor när det gäller livsmedel och kan kanske på längre sikt lösa de problem som kan synas oöverstigliga i dag. Men om de länder som normalt exporterar spannmål använder sina överskott till att producera biobränsle så kan det på kort sikt uppstå en katastrofal bristsituation i de länder som är beroende av spannmålsimport.

Etanol är ingen lösning på klimatproblemet. Däremot kan satsningen på etanol leda till svältkatastrofer på global nivå om inte spannmålsproduktionen i världen kan öka i takt med efterfrågan på både livsmedel och biobränsle.

Erik Kågström

1 <http://faostat.fao.org/DesktopModules/Faostat/WATFDetailed2/watf.aspx?PageID=536>

2 Wolf J., P.S. Bindraban, J.C. Luijten, and L.M. Vleshouwens. 2003. Exploratory study on the land area required for global food supply and the global production of bioenergy. *Agricultural Systems* 76, pp841

I kommande sista brev:

Energiekonomi i biobränsleproduktionen – emergiprincipen

Efter oljetoppen

Volvo i ”den stora världen”

Kommer ni ihåg när man lite elakt kallade Volvo för ”Svenssoncontainer” eller ”Hissingetraktor”? Det kan man inte göra längre. När VB:s utsände under förra veckans vårsemester besökte Plaza de Torros i Cordoba för att bevista en klassisk spansk corrida var det synen ovan som mötte honom. Corridans sponsor var Volvo och på arenan stod tre volvobilar. För att inte äventyra deras höga säkerhetsbetyg så kördes bilarna ut innan tjuren fick komma in.